

Sipoon kunnan esiopetuksen Työsuunnitelma 2022 - 2023

Sipoon kunta – Sibbo kommun

LEHMUSLINNAN PÄIVÄKOTI

Tekijä: Tiina Vasenius-Simola

Lehmuslinnan esikoulun työsuunnitelma

Lehmuslinnan esikoulu

Opetuskieli: suomi

Koulupiiri: Pohjoinen (Jokipuisto)

Yhteystiedot: Uudensillantie 65, rak. 4, 04130 Sipoo

Lapsimäärä: 13

1. Kasvatuksen ja opetuksen arvot ja oppimiskäsitys

Esiopetus perustuu käsitykseen lapsuuden itseisarvoisesta merkityksestä. Jokainen lapsi on ainutlaatuinen ja arvokas juuri sellaisena kuin hän on. Jokaisella lapsella on oikeus tulla kuulluksi, nähdyksi, huomioon otetuksi ja ymmärretyksi yksilönä ja yhteisönsä jäsenenä. Lapsilla on oikeus oppia sekä rakentaa käsitystään itsestään ja maailmasta omien lähtökohtiensa mukaisesti.

Lapsilla on oikeus oppia leikkien ja iloita oppimastaan. Lasten aikaisemmat kokemukset ja taidot ovat osa heidän oppimisen polkuaan. Lasten erilaisuutta sekä erilaisia tapoja toimia ja oppia arvostetaan. Lasten käsityksiä ja mielipiteitä pidetään tärkeinä, ja he osallistuvat oppimisympäristöjen rakentamiseen sekä edellytystensä mukaan toiminnan suunnitteluun ja arviointiin. Lapsia rohkaistaan yhdessä tekemiseen ja yhteisöllisyyteen.

Jokaisella lapsella on oikeus hyvään opetukseen. Kannustava palaute ja oikeudenmukainen kohtelu kuuluvat hyvään esiopetukseen. Lapsilla on oikeus ilmaista itseään ja ajatuksiaan, käsitellä tunteita ja ristiriitoja sekä kokeilla ja opetella uusia asioita. Esiopetus tukee lasten kykyä ymmärtää arvoja, noudattaa terveellisiä elämäntapoja sekä kehittää tunnetaitojaan ja kauneudentajuaan.

Esiopetuksen henkilöstön ja huoltajien yhteistyö auttaa turvaamaan lasten hyvinvointia.

Esiopetuksen henkilöstön avoin ja kunnioittava suhtautuminen erilaisiin perheisiin sekä kotien erilaisiin katsomuksiin, uskontoihin, perinteisiin ja kasvatuskäsityksiin on rakentavan vuorovaikutuksen ja opetuksen perusta.

Esiopetuksessa noudatetaan kestävästä elämäntavasta periaatteita ja otetaan huomioon sen eri ulottuvuudet: sosiaalinen, kulttuurinen, taloudellinen ja ekologinen. Esiopetus toimintaympäristönä tukee lasten tasa-arvoisuutta. Siihen sisältyvät muun muassa mielipiteiden ja sukupuolten tasa-arvo. Esiopetus edistää lasten mahdollisuuksia kehittää kykyjään ja tehdä valintoja ilman sukupuolesta johtuvia ennako-odotuksia ja rajoituksia. Tasa-arvopyrkimyksiä täydentää laaja-alainen yhdenvertaisuuden periaate. Opetus on lapsia puoluepoliittisesti, uskonnollisesti ja katsomuksellisesti sitouttamaton. Esiopetusta ei saa käyttää kaupallisen vaikuttamisen kanavana. (EOPS luku 2.3, s. 15)

Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteet on laadittu perustuen oppimiskäsitykseen, jonka mukaan lapset omaksuvat uusia tietoja ja taitoja vuorovaikutuksessa toisten lasten, opettajien, eri yhteisöjen ja lähiympäristön kanssa. Oppiminen on kokonaisvaltainen tapahtuma, jossa toiminta, tunteet, aistihavainnot, keholliset kokemukset ja ajattelu yhdistyvät. Olennaista oppimisessa on lasten oma toiminta ja luottamus omiin mahdollisuuksiinsa oppijana. Lisäksi lasten tahdolla ja kehittyvällä taidolla toimia yhdessä on merkitystä oppimiselle. Lapset oppivat esiopetuksessa leikkien, liikkuen, tutkien, erilaisia työtehtäviä tehden, itseään ilmaisten sekä taiteisiin perustuvassa toiminnassa. Myönteiset tunnekokemukset, ilo ja uutta luova toiminta edistävät oppimista ja innostavat kehittämään omaa osaamista.

Oppimisen lähtökohtana ovat kunkin lapsen aiemmat kokemukset ja hänen osaamisensa. On tärkeää, että uusilla opittavilla tiedoilla ja taidoilla on yhteys lasten arkeen ja kokemusmaailmaan. Esiopetuksen ohjatussa toiminnassa ja leikissä lapset opettelevat toimimaan yhteistyössä muiden kanssa ja asettamaan tavoitteita omalle ja yhteiselle toiminnalle. Lapsia kuunnellaan, kuullaan ja heidän kanssaan keskustellaan sekä ohjataan heitä ottamaan huomioon toiset. Näin lapsille syntyy kokemus ryhmän ja yhteisön jäsenyydestä. Tavoitteena on, että uusien tietojen ja taitojen oppiminen herättää lapsissa halun oppia lisää. (EOPS luku 2.4, s. 16)

Sipoon kunnan visio:

”Lasten ja nuorten hyvinvoinnin turvaamisella Sipoosta Suomen halutuin”

Perusteissa mainittua arvoperustaa tuetaan lisäksi Sipoon varhaiskasvatuksen arvoperustalla, jossa arvoina ovat:

- turvallisuus
- kiireettömyys
- toisten ihmisten ja luonnon kunnioittaminen ja niistä välittäminen
- suvaitsevaisuus

Esiopetuksen arvoperustassa otetaan myös huomioon huoltajilta esiin nousseet arvot:

- oppimisen ilo
- hyvä vuorovaikutus
- positiivinen ajattelu

Kaksikielisen ja luonnonriikkaan Sipoon painopisteinä ovat kieli, liikunta ja luonto, joiden avulla lasten hyvinvointia ylläpidetään.

Lehmuslinnan esikoulun visio/omat arvopainotukset

(Arvoperustan ja oppimiskäsityksen mahdollinen esikoulukohtainen tarkennus ja toteutuminen käytännössä.)

a) Arvoperustan ja oppimiskäsityksen omat tarkennukset:

- * Yhteisöllisyys: yhdessä kasvaminen ja oppiminen
- * Kiusaamisen ehkäisy ja siihen puuttuminen

b) Arvojemme ja oppimiskäsityksen toteuttaminen käytännössä:

Kasvattajina tehtävämme on luoda esikoulustamme turvallinen yhteisö, jossa lapsella on mahdollisuus tasavertaiseen vuorovaikutukseen ja yhteistoimintaan. Lapsen kannalta yhteisöllisyys näyttäytyy oikeutena kuulua yhteisöön (esim. kaikki pääsevät mukaan leikkiin) ja oikeutena vaikuttaa oman ryhmänsä arkeen (esim. yhteinen päätöksenteko). Leikki lasten välisenä yhteistoimintana sekä yhteiset kokemukset

lisäävät yhteisöllisyyttä ja hyvää yhteishenkeä. Lapsi oppii myös huomioimaan toisen tarpeita parhaiten vertaisryhmässä.

Lapsi- ja oppimiskäsityksemme mukaan näemme lapset aktiivisina, tasavertaisina toimijoina esiopetuksen arjessa. Meille on tärkeää, että lapset saavat olla alusta asti mukana suunnittelemassa ja toteuttamassa yhteistä toimintaa. Tästä syystä olemme sitoutuneet toimimaan ilmiöoppimisen toimintamallin mukaisesti (projektit).

Jokaisen lapsen hyvinvoinnin turvaamiseksi tavoitteenamme on, että ryhmässämme ei esiinny kiusaamista. Olemme laatineet kiusaamisen ehkäisyn ja puuttumisen suunnitelman. Ryhmäkohtaiset suunnitelmat pitävät sisällään kartoituksen ryhmän dynamiikasta ja tilanteesta kiusaamisen näkökulmasta sekä kiusaamisen ennaltaehkäisyn ja puuttumisen keinot. Kiusaamisen ehkäisyn ja puuttumisen suunnitelmat on tehty sekä päiväkotit- että ryhmäkohtaisesti. Niitä arvioidaan ja päivitetään tarvittaessa pitkin vuotta.

2. Toimintakulttuuri

Toimintakulttuuri on historiallisesti ja kulttuurisesti muotoutuva tapa toimia, joka kehittyi esiopetusyhteisön vuorovaikutuksessa. Toimintakulttuurin kehittämistä ohjaavat esiopetusta koskevat säädökset sekä opetussuunnitelman perusteissa ja paikallisissa suunnitelmissa määritellyt arvot, oppimiskäsitys sekä esiopetusta koskevat tavoitteet. Sitä muovaavat myös johtamisrakenteet ja käytännöt, henkilöstön ammattitaito sekä käytettävissä olevat tilat, välineet ja materiaalit. Toimintakulttuuri näkyy esiopetusyhteisön vuorovaikutuksessa, ilmapiirissä sekä pedagogisissa käytännöissä ja vaikuttaa aina lasten kohtaamaan esiopetuksen laatuun. Hyvä toimintakulttuuri edistää oppimista ja hyvinvointia esiopetusyhteisössä. (EOPS luku 3.1, s. 22–23)

Toimintakulttuurin kehittämistä ohjaavat periaatteet:

1. Kaikille yhteinen esiopetus
2. Oppimisen ja oivalluksen ilo
3. Lapsi osallisena ja oman elämänsä toimijana
4. Hyvinvointi ja turvallinen arki

Toimintakulttuuri ja sen kehittäminen Lehmuslinnan esikoulussa

(Esikoulukohtainen tarkennus ja konkretisointi: kuinka toimintakulttuurin periaatteet toteutetaan, kuinka toimintakulttuuria meillä kehitetään, mitä vahvuuksia ja kehittämiskohteita meillä on, ja kuinka suunnitelmien toteutumista seurataan; onko erityisiä painotuksia juuri meidän esikoulussamme. HUOM. Täytyy määritellä!)

a) Miten toteutamme toimintakulttuuria periaatteiden 1-4 mukaan:

- paljon aikaa ja tilaa leikille päivittäin
- kohtaamme jokaisen lapsen yksilönä, omana ainutlaatuisena persoonanaan
- huomaamme jokaisen lapsen vahvuudet sekä mahdolliset tuen tarpeet: jokainen saa oppia ja kasvaa omaan tahtiinsa
- iloitamme lasten onnistumisista, annamme paljon positiivista palautetta ja innostamme yrittämään!
- koemme rikkautena lasten erilaiset kulttuuritaustat
- kiinnitämme huomiota terveisiin ruokailutottumuksiin ja liikumme paljon vaihtelevissa ympäristöissä
- työskentelemme ilmiöoppimisen mallin mukaan

b) Miten kehitämme toimintakulttuuriamme:

- teemme tarkkoja havaintoja ryhmän toiminnasta ja olemme aina valmiita muuttamaan toimintatapaamme, mikäli siihen on tarvetta lasten hyvinvoinnin ja oppimisen edistämiseksi
- olemme valmiita jatkuvasti kokeilemaan uusia keinoja ja kehittämään itseämme kasvattajina
- kokoonnumme viikoittain tiimipalaveri-in: toiminnan suunnittelu, toteutus ja arviointi sekä yksittäisten lasten oppimisen ja kasvamisen arviointi
- päiväkodin johtaja osallistuu kerran kuussa tiimipalaveri-in ja muulloinkin tarvittaessa
- koko henkilökunnan suunnitteluilta toimintakausion alussa sekä pedagogiset iltapalaverit toimintavuoden aikana

c) Toimintakulttuurimme vahvuudet ja kehittämisen kohteet:

- * Projekti-/ilmiöoppiminen ja siihen liittyvä kehkeytyvä oppiminen on vahvuutemme: tietoisuus herää - tutkitaan - vertaillaan - sovelletaan - dokumentoidaan. Tarkoituksena harjoitella oppimaan oppimista siten, että pieni ihminen tulisi tietoiseksi omasta oppimisestaan ja harjoittelisi kantamaan siitä vastuuta.
- * Leikin mahdollistaminen: lapsi oppii toiminnassa ja leikissä sekä vuorovaikutuksessa ympäristön kanssa. Oppimisympäristön rakentaminen projektia ja leikkiä tukevaksi.

d) Miten seuraamme:

- eskarikokoukset säännöllisesti. Lapset saavat avoimesti tuoda esiin ajatuksiaan ja ideoitaan meneillään olevasta projektista. Lisäksi keskustelemme lapsen elämässä ja arjessa mieltä askarruttavista asioista. Kasvattaja toimii kirjurina ja tarvittaessa ohjaa ihmettelyn ja kysymysten avulla, luotetaan vertaisryhmän voimaan.
- lasten jatkuva havainnointi ja havaintojen kirjaaminen
- kasvattajien viikoittaiset tiimipalaverit
- projektin dokumentointi ja dokumentoinnin aktiivinen käyttäminen arjessa

e) Meidän painotuksemme:

- yhteisöllisyys, yhdessä tekeminen ja oppiminen
- tunnetaitojen harjoittelu ja vahvistaminen
- ryhmän oma projekti (jonka aihe selviää syksyllä, kun uudet esikoululaiset ovat tulleet paikalle)
- leikki (kaikki pääsevät leikkiin)
- kiusaamiseen puuttuminen
- pienryhmätoiminta

3. Oppimisympäristöt ja työtavat

Oppimisympäristöillä tarkoitetaan esiopetuksessa tiloja, paikkoja, välineitä, yhteisöjä ja käytäntöjä, jotka tukevat lasten kasvua, oppimista ja vuorovaikutusta. Oppimisympäristöt muodostavat pedagogisesti monitahoisia ja joustavia kokonaisuuksia. Ne tarjoavat mahdollisuuksia leikkiin, luoviin ratkaisuihin ja asioiden monipuoliseen tarkasteluun lapsia motivoivia ja toiminnallisia työtapoja käyttäen.

Kehittämistä ohjaavat näissä perusteissa määritellyt arvoperusta, oppimiskäsitys sekä toimintakulttuurin kehittämiseksi asetetut tavoitteet. Lisäksi otetaan huomioon lasten osaaminen, heidän kiinnostuksen kohteensa ja yksilölliset tarpeensa sekä kuvassa 4 kuvatut esiopetuksen toteuttamisen periaatteet. Oppimisympäristöjen tulee olla turvallisia ja terveellisiä. Ne tarjoavat myös mahdollisuuksia leikkiä ja työskennellä rauhassa ja kiireettömässä ilmapiirissä. Oppimisympäristöissä kiinnitetään huomiota ergonomiaan, ekologisuuteen, esteettisyyteen, esteettömyyteen ja sekä tilojen valaistukseen, sisäilman laatuun, siisteyteen ja viihtyisyyteen.

Oppimisympäristöjä kehitetään niin, että ne edistävät vuorovaikutusta ja yhteisöllistä tiedon rakentumista. Yhteisesti sovitut säännöt ja toimintatavat luovat ilmapiiriltään turvallisen ja muita kunnioittavan oppimisympäristön. Monipuoliset oppimisympäristöt tukevat lasten aktiivisuutta, terveen itsetunnon ja sosiaalisten taitojen kehittymistä sekä oppimaan oppimisen taitoja ja tasa-arvoa. Lapset osallistuvat oppimisympäristöjen rakentamiseen. Heidän ideansa ja tuotoksensa näkyvät oppimisympäristöissä. Tämä tukee lasten osallisuutta ja antaa heille onnistumisen kokemuksia sekä vahvistaa vuorovaikutusta vertaisryhmän kanssa.

Oppimisympäristöinä käytetään ulko- ja sisätiloja, lähiluontoa ja rakennettua ympäristöä. Esiopetuksessa käytetään ja sovelletaan myös tieto- ja viestintäteknologiaa tarkoituksenmukaisella tavalla. Lisäksi hyödynnetään eri yhteistyökumppaneiden, kuten kirjasto-, kulttuuri- ja liikuntatoimen tarjoamia mahdollisuuksia. Lasten omia leikkikaluja, tieto- ja viestintäteknologisia laitteita ja muita välineitä voidaan käyttää huoltajien kanssa sovituilla tavoilla. Tavoitteena on, että oppimisympäristöt muodostavat lapsille kokonaisvaltaisen oppimaiseman ja kannustavat aktiiviseen, yhteisölliseen ja itsenäiseen oppimiseen. (EOPS luku 3.2, s. 23–24)

Ohjattu ja lasten omaehtoinen leikki sekä havainnolliset, lasten aktiivisuutta ja luovuutta edistävät työtavat ovat olennainen osa esiopetuksen toimintaa. Työtapojen valintaa ja käyttöä ohjaavat esiopetukselle asetetut tehtävät ja tavoitteet sekä lasten tarpeet, edellytykset ja kiinnostuksen kohteet. Monipuolisilla työtavoilla tuetaan lasten kasvua ja oppimista, heidän laaja-alaisen osaamisensa (luku 2.5) kehittymistä sekä vahvistetaan heidän sosiaalisia taitojaan.

Esiopetuksessa työtavat ovat sekä oppimisen väline että opettelun kohde - vähitellen kehittyvä taito, jota lapset tarvitsevat oppimisen polulla. Tämän vuoksi on tärkeää, että opettaja ohjaa lapsia kokeilemaan ja käyttämään erilaisia työtapoja ryhmissä, työpareina ja itsenäisesti. Lapset osallistuvat toiminnan suunnitteluun, työtapojen valintaan ja tekevät erilaisia työtehtäviä. Tämä on arjen osallisuutta, jonka tavoitteena on tukea lasten aloitteellisuuden kehittymistä ja omaa vastuunottoa. Oppimista edistää se, että lapset ovat mukana miettimässä työskentelyn tavoitteita ja he tietävät, mitä heiltä odotetaan. Tehtyjen valintojen ja työskentelyn onnistumista arvioidaan yhdessä.

Leikkiessään lapset oppivat ja hahmottavat maailmaa. Tämän vuoksi leikki eri muodoissaan on keskeistä esiopetuksessa. Kokemukselliset ja toiminnalliset työtavat tarjoavat elämyksiä ja vahvistavat lasten oppimismotivaatiota. Tavoitteena on, että lapset käyttävät kaikkia aistejaan, liikkuvat, kehittävät muistiaan ja mielikuvitustaan sekä nauttivat oivaltamisesta. Oppimisen ja yhteisöllisten toimintatapojen kehittymisen tukemiseksi esiopetuksessa käytetään esimerkiksi erilaisia pelejä. Yhdessä työskennellessä lapsia rohkaistaan kyselemään, ihmettelemään, tutkimaan, pääättelemään ja ratkaisemaan ongelmia sekä toimimaan tavoitteellisesti yhteisen

päämäärän suuntaisesti. Lapsille järjestetään myös mahdollisuuksia kokeilla ja toimia itsenäisesti.

Monipuolisten työtapojen käyttö edellyttää, että oppimisympäristöissä on riittävästi erilaisia leikkiin ja opetteluun soveltuvia materiaaleja, havainto- ja työvälineitä sekä mahdollisuuksia käyttää tieto- ja viestintäteknologiaa. Toimivat oppimisympäristöt tarjoavat tilaisuuksia eriyttää lasten työskentelyä. Onnistumisen kokemuksilla ja kannustavalla palautteella tuetaan lasten myönteisen itsetunnon kehittymistä.

Tavoitteena on, että lasten halu kokeilla ja opetella vahvistuu ja heille syntyy luottamus siihen, että he pystyvät oppimaan uutta. Työtapoja kehitetään yhteisesti henkilöstön itsearviointin sekä lapsilta ja huoltajilta saadun palautteen perusteella. (EOPS luku 4.1, s. 28)

Oppimisympäristöt ja työtavat sekä niiden kehittäminen Lehmuslinnan esikoulussa

(Esikoulukohtainen tarkennus ja konkretisointi: mitkä ovat meidän mahdollisuutemme ja kehittämistarpeemme, kuinka toteutumista seurataan. HUOM! Täytyy määritellä)

a) Oppimisympäristöjemme mahdollisuudet ja kehittämistarpeet:

Lehmuslinnan esikoulu sijaitsee vanhassa, kaksikerroksisessa rakennuksessa Nikkilän sairaalan historiallisessa miljöössä keskellä kaunista puistomaista ympäristöä. Rakennus on esteettisesti kaunis ja se soveltuu erinomaisesti esikoulutoimintaan.

Esikoulullamme on käytössä päiväkodin yläkerrassa ryhmätilat, jotka koostuvat neljästä huoneesta, jotka mahdollistavat ryhmän jaon pienryhmiin lasten tarpeiden ja toiveiden mukaan. Kaudella 2022-2023 13 esikoululaisen lisäksi ryhmässä yhdeksän (8) kolmenliviävuotiasta lasta.

Päiväkodin piha-alue on iso ja sen mukavuuteen ja esteettisyyteen kiinnitetään huomiota. Turvalliset leikkivälineet motivoivat lapsia liikkumaan ja leikkimään. Lähiympäristössä on mahdollisuudet monipuoliseen liikuntaan: metsät, urheilu- ja nurmikenttä, jäähalli sekä hiihtoladut. Lisäksi Jokipuiston koulun liikuntasali mahdollistaa monipuolisen sisäliikunnan.

Lähimetsät ovat tärkeitä oppimisympäristöjämme. Käymme viikoittain metsäretkellä.

b) Työtajojemme mahdollisuudet ja kehittämistarpeet:

- projekti- / ilmiöoppiminen: lasten osallistuminen projektin suunnitteluun ja ideointiin sekä yhdessä työskentely kohti yhteistä päämäärää
- pienryhmätoiminta: kasvattajien helpompi havainnoida jokaisen lapsen yksilöllisiä tarpeita sekä olla läsnä
- monipuoliset työtavat: leikki tärkein tapa toimia ja oppia; lisäksi musiikki, liikunta, monipuoliset taidekokemukset, käsityöt, tietotekniikan hyödyntäminen
- lasten itsearviointi kaksi kertaa vuoden aikana
- oppimisympäristöjen muokkaaminen lasten tarpeiden ja toiveiden mukaisesti sekä projektiin soveltuvaksi
- tehostetussa tuessa olevan lapsen yksilölliset tarpeet (tapahtumien ennakointi, kuvat kommunikoinnin tukena, oppimisen apuvälineet ja -keinot yms.). Esiopetusryhmässä ei ole yhtään tehostetun tuen lasta.

c) Miten seuraamme:

- jatkuva lasten havainnointi ja havaintojen kirjaaminen
- eskarikokouksissa lapsilta saatu palaute
- lasten itsearvioiden perusteella saatu palaute
- vanhemmilta saatu palaute
- tiimipalavereissa viikoittain esiin nousevien asioiden läpikäyminen ja kehittämismahdollisuuksien pohtiminen, toiminnan suunnittelu
- kauden päättyessä arviointipalaveri päiväkodin johtajan kanssa

4. Laaja-alainen osaaminen ja opetuksen eheyttäminen

Laaja-alaisella osaamisella tarkoitetaan tietojen, taitojen, arvojen, asenteiden ja tahdon muodostamaa kokonaisuutta. Osaaminen tarkoittaa myös kykyä käyttää tietoja ja taitoja tilanteen edellyttämällä tavalla. Laaja-alaisen osaamisen kehittyminen alkaa varhaislapsuudessa ja jatkuu läpi elämän. Se vahvistuu vähitellen oppimisen polun aikana eri tiedon- ja taidonaloihin liittyvässä opiskelussa sekä arjen toiminnassa ja vuorovaikutuksessa. Laaja-alaisen osaamisen tarve korostuu ympäröivän maailman muuttuessa. Ihmisenä kasvaminen, opiskelu ja työn teko sekä kansalaisena toimiminen edellyttävät nyt ja tulevaisuudessa laaja-alaista, tiedonalarajat ylittävää osaamista.

Laaja-alaisen osaamisen kehittämisen tehtävä otetaan huomioon kaikessa esiopetuksen toiminnassa: toimintakulttuuria ja oppimisympäristöjä kehitettäessä sekä kasvatus- ja opetustyössä. Tehtävä perustuu valtioneuvoston asetuksen periaatteelle tarkastella opetusta kokonaisuutena. Sen toteutuminen edellyttää suunnitelmallista työskentelyä ja tavoitteiden toteutumisen arviointia sekä esi- ja perusopetuksen yhteistyötä.

Laaja-alaisen osaamisen kehittyminen edistää lasten kasvua yksilöinä ja yhteisönsä jäseninä. Laaja-alaisen osaamisen osa-alueet tukevat heidän valmiuttaan suuntautua elinikäisen oppimisen polulle ja luovat pohjaa kestävän elämäntavan omaksumiselle. Esiopetuksessa painopisteenä ovat kestävän elämäntavan sosiaaliset ja kulttuuriset näkökulmat. Lasten laaja-alaisen osaamisen kehittymiseen vaikuttaa opeteltavia tietosisältöjä enemmän se, miten esiopetuksessa työskennellään, millaisiksi oppimisympäristöt rakennetaan sekä miten lasten oppimista ja hyvinvointia tuetaan. (EOPS luku 2.5, s. 16–19)

Laaja-alaiset oppimiskokonaisuudet ja niiden suunnittelun periaatteet Lehmuslinnan esikoulussa

(Oppimiskokonaisuudet, niiden suunnittelu, tavoitteet, sisällöt, toteuttaminen seuranta ja arviointiyhteistyö esikoulukohtaisesti. HUOM! Täytyy määritellä)

Laaja-alaiset oppimiskokonaisuudet meidän esikoulussamme:

Olemme sitoutuneet toimimaan projekti- ja ilmiöoppimisen mallin mukaisesti.

Projekti- ja ilmiöoppimisessa on kyse kehkeytyvästä oppimisprosessista, jossa tärkeintä ei ole lopputulos, vaan se millaisia oppimismahdollisuuksia ja -kokemuksia lapset projektin edetessä saavat. Toimintamallin tavoitteena on, että lapsista kehittyy aktiivisia, motivoituneita ja osallistuvia oppijia. Projektin kautta voidaan käsitellä ryhmässä esiintyviä ilmiöitä, leikkejä ja lasten sosiaalisia suhteita.

Lapsiryhmien vuosittaiset projektit käynnistyvät leikkien tai yhteisten kokemusten pohjalta. Toimintakauden alussa keskitymme ryhmää yhdistävän leikin edellytysten luomiseen. Järjestämme arjessa paljon tilaa leikille ja tuemme lasten sosiaalisten suhteiden muodostumista. Kasvattajina olemme aktiivisesti mukana leikeissä havainnoiden niitä ja pyrkien löytämään ryhmän yhteiset kiinnostuksen kohteet. Yhteisen innostuksen herätessä tartumme otolliseen aiheeseen heti ja lähdemme jäsentämään ja laajentamaan sitä yhdessä lasten kanssa. Projektia suunnitellaan eskarikokouksissa. Näissä kokouksissa käytyjen yhteisten keskustelujen pohjalta muotoutuu projektin käsittekartta. Kasvattajien tehtävänä on mahdollistaa lasten mukanaolo suunnitteluprosessissa ja pitää huolta, että kaikkien näkemykset tulevat kuulluiksi.

a) Ajattelu ja oppiminen:

- paljon aikaa ja tilaa leikille: lapsi oppii ja kasvaa vuorovaikutuksessa muiden kanssa
- päivittäiset eskarikokoukset (vuorovaikutustaidot: oman vuoron odottaminen, toisten kuunteleminen)
- koko vuoden kestävä projekti ja sen dokumentointi
- päivittäin lorut, sadut, musiikki & rytmi, draama
- monipuoliset pelit, leikkivälineet, rakenteluvälineet
- liikunta vaihtelevissa ympäristöissä
- runsaasti arjen matematiikkaa ja pieniä ongelmanratkaisutehtäviä

b) Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu:

- päivittäinen eskarikokous
- kasvattaja koko ajan läsnä ja tukena (esim. ongelmatilanteet vuorovaikutustilanteissa)
- päiväkodin yhteiset tapahtumat
- vuoden kiertoon liittyvät koko päiväkodin yhteiset juhlat: syyskarkelot, isänpäivä, ”Ihan pimeet”- juhlat, joulujuhla, laskiainen, pääsiäinen, vappu, äitienpäivä, kevätjuhla
- ryhmän omat juhlat (jokaisen lapsen syntymäpäivä, projektiin liittyvät juhlat, projektin päätösjuhla, vuoden tapahtumiin liittyvät juhlat)
- seurakunnan tapahtumat (kirkkoon tutustuminen, joulu- ja pääsiäiskirkko)
- kirjastoon tutustuminen ja osallistuminen kirjaston järjestämiin tapahtumiin
- oman kunnan kulttuuritarjonnan hyödyntäminen (mm. Lilla Villan, Artborg, Pesula Galleria)

c) Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot:

- myönteisen minäkuvan vahvistaminen: tunnetaitojen opetteleminen, tunteiden ja vahvuuksien tunnistaminen, runsaasti positiivista palautetta
- turvallinen aikuinen aina apuna ja tukena tunnetilojen sanoittamiseen ja hallintaan
- hyvien ruokailutapojen opetteleminen: terveellinen ruokavalio, kauniit pöytätavat
- vastuun harjoittelu arjen taidoista: omista vaatteista ja tavaroista huolehtiminen
- päivittäin mahdollisuus lepoon satua kuunnelleen, tarvittaessa päiväunimahdollisuus
- monipuolista liikuntaa:
  - *kerran viikossa metsäretki
  - *päiväkodin oma, iso piha-alue: joka päivä ryhmän yhteinen pihaleikki ulkoilun aikana
  - *mahdollisuus liikkua sisätiloissa, istumisen minimointi, liikunnan linkittämien siirtymiin
  - *vuodenajan/sään mukainen liikunta: jalkapallo, yleisurheilu, luistelu, hiihto
- liikennekasvatus: kävelyretket säännöllisesti metsään; kaikki muukin retkeily lähialueille aina kävellen (kirjasto, jäähalli, urheilukenttä, Lilla Villan, kirkko)

d) Monilukutaito:

- esillä runsaasti kirjoitettua tekstiä: kokosanat, aakkoset (yhdistettynä kuviin), numerot ja lukumäärät
- päivittäin: lorut, sadut, tarinat, arvoitukset
- puheen näkyväksi kirjoittaminen
- runsaasti erilaisia kirjoja
- sadutus ja toisten tarinoiden kuunteleminen
- äännelukeminen ja -kirjoittaminen
- lasten omat viestit, kirjat jne.
- vierailut: teatteri, elokuvat, musiikkiesitykset yms.

e) Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen:

- valokuvaaminen (esim. metsäretket)
- iPad: opetuspelit ja sovellukset, elokuvien tekeminen
- Ekapeli ja Ekapeli-Matikka
- omien tekstien kirjoittaminen tietokoneella

f) Osallistuminen ja vaikuttaminen:

- päivittäiset eskarikokoukset, joissa jokaisella lapsella oikeus tulla kuulluksi.
- projekti- / ilmiöoppiminen
- lasten itsearviointi ja niissä nousseiden asioiden hyödyntäminen toiminnan suunnittelussa
- juhlien ja tapahtumien suunnittelemine yhdessä

Yhteistyö esiopetuksen aikana ja siirtymävaiheissa sekä yhteistyökumppanit:

(Mahdollista määritellä tässä)

a) Yhteistyö esiopetuksessa:

- Jokipuiston koulu: erityisopettajan käynnit ryhmässä kevätlukukaudella, koulupsykologin ja koulukuraattorin kanssa tehtävä yhteistyö, tarvittaessa S2-opettajan arvioinnit ja opetustunnit. Kouluun tutustuminen sekä yhteistyö alkuopetuksen kanssa
- syyskauden aikana yhteistyö kunnan KVEO:n kanssa
- tarvittaessa yhteistyö kunnan perhetyön kanssa
- yhteistyö ryhmässä olevien lasten terapeuttien kanssa
- seurakunta: kirkkoon tutustuminen, joulun- ja pääsiäiskirkot
- SV-jalkapalloseuran järjestämät tapahtumat
- Sipoon Wolf: osallistuminen Susipäivään
- kirjasto: tutustumiskäynti, mahdollinen muu toiminta
- muut esikoulut: opettajien osallistuminen säännöllisesti esiopettajien tapaamisiin sekä yhteistyö Jokipuiston koulu / Jokipuiston esiopetus / Lehmuslinnan esiopetus
- Joenrannan palvelutalo: lauluesiintymisiä (joulun, pääsiäinen, ystävänpäivä)

b) Huoltajien kanssa tehtävä yhteistyö:

- päivittäiset keskustelut tuonti- ja hakutilanteissa
- viikoittain perheille sähköisesti lähetettävä viikkokirje
- LEOPS-keskustelut syksyllä ja keväällä sekä lisäksi aina tarvittaessa. Jokaiselle lapselle laaditaan oppimissuunnitelma (LEOPS) syksyllä Wilmaan, jota päivitetään pitkin vuotta ja arvioidaan keväällä, kaikki yhteistyössä vanhempien kanssa.

c) Yhteistyö siirtymävaiheissa:

- loka/marraskuu: seurantapalaveri kouluun siirtyneiden lasten kuulumisista (esikoulu-alkuopetus)
- helmikuu: KoPo- palaveri Jokipuiston koulun kanssa
- maaliskuu/huhtikuu: tuen tarpeessa olevien lasten lapsikohtainen palaveri (tulevat esikoululaiset)
- huhti/toukokuu: siirtopalaveri esiopetukseen siirtyvistä lapsista
- toukokuu: siirtopalaveri esiopetuksesta kouluun siirtyvistä lapsista
- kevätlukukauden aikana: tarvittaessa yksittäisen lapsen tuen tarpeen arviointi ja suunnittelu

d) Yhteistyökumppanit:

(EOPS luku 3.3, s. 24–26)

- lasten huoltajat
- varhaiskasvatuksen henkilöstö (oma päiväkotiki ja lapsen aiemmat päivähoitopaikat)
- Jokipuiston koulun rehtori ja alkuopettajat
- Jokipuiston koulun erityisopettaja, S2-opettaja
- Jokipuiston koulun koulupsykologi, koulukuraattori ja muu oppilashuolto
- Jokipuiston koulun terveydenhoitaja ja lääkäri
- lasten terapeutit

Projektit ja hankkeet Lehmuslinnan esikoulussa

Olemme mukana seuraavissa projekteissa ja hankkeissa:

– toteutamme projekti- ja ilmiöoppimisen mallia esikouluryhmässämme (kts. kohta 1.b, 4 ja 7)

5. Arviointi opetuksen ja oppimisen tukena

Arvioinnin kaksi tehtävää esiopetuksessa:

- arvioinnin avulla suunnitellaan ja kehitetään opetusta
- arvioinnilla tuetaan kunkin lapsen hyvinvointia, kasvua ja oppimista

Arviointi on havainnoinnin, dokumentoinnin, arviointipäätelmien ja palautteen muodostama kokonaisuus, johon osallistuvat opettajien lisäksi muu esiopetuksen henkilöstö sekä lapset ja huoltajat.

Esiopetuksen tehtävänä on edistää yhteistyössä huoltajien kanssa lasten kehitys- ja oppimisedellytyksiä. Tavoitteellisen ja lasten kehitystä tukevan opetuksen edellytyksenä on, että opettaja saa tietoa lasten aiemmista kasvuympäristöistä, kehittymisestä ja oppimisesta sekä mielenkiinnon kohteista. Keskeisiä tiedonlähteitä ovat lapsen huoltaja, aiemman varhaiskasvatuksen henkilöstö sekä lapsi itse. Esiopetuksen opettaja hyödyntää tietoja lapsen henkilökohtaisten tavoitteiden suunnittelussa yhteistyössä huoltajan ja lapsen kanssa. Suunnittelun apuna voidaan käyttää lapsikohtaista esiopetuksen oppimissuunnitelmaa.

Opettaja seuraa kunkin lapsen kehittymistä ja oppimista esiopetuksen aikana. Seurannan kohteena ovat lasten työskentely, käyttäytyminen ja heidän oppimisensa edistyminen eri tiedon- ja taidonaloilla. Seuranta perustuu jatkuvaan havainnointiin sekä monipuoliseen dokumentointiin. Lasten tekemät työt ja omat kokemukset ovat osa dokumentointia ja arviointia. Myös huoltajan havainnot lapsensa oppimisesta ja hyvinvoinnista ovat tärkeitä. Kootun seurantatiedon ja siitä johdettujen arviointipäätelmien pohjalta opettaja suuntaa opetusta ja oppimisympäristöjä sekä lasten mahdollisesti saamaa tukea.

Opettaja ja lasta ohjaava muu henkilöstö antavat lapsille päivittäin rohkaisevaa ja kannustavaa palautetta lasten vahvuuksista ja kehittämisalueista. Koottua

dokumentaatiota käytetään niin, että kukin lapsi voi havaita edistymistään. Tämä rakentaa lasten myönteistä käsitystä itsestään oppijana. On tärkeää, että huoltajat saavat usein palautetta lapsensa työskentelystä, käyttäytymisestä ja oppimisen edistymisestä, jotta he voivat osaltaan tukea lastaan.

Esiopetuksessa kehitetään lasten edellytyksiä itsearviointiin. Lapsia rohkaistaan kuvaamaan, mistä he esiopetuksessa pitävät, missä he ovat omasta mielestään onnistuneet ja mitä he haluaisivat opetella jatkossa. Opettaja ohjaa lapsia myös pohtimaan yhteisten tehtävien onnistumista. Lasten oppimisen polun aikana vähitellen kehittyvä itsearviointitaito on osa oppimisen taitoja.

On tärkeää, että tarpeelliset tiedot kunkin lapsen esiopetuksen aikaisesta työskentelystä sekä kasvun ja oppimisen etenemisestä ovat opettajan käytettävissä lapsen siirtyessä ensimmäiselle luokalle. Tämä varmistetaan esiopetuksen ja koulun henkilöstön sekä huoltajien ja lasten yhteistyöllä. Tietojen siirtämisessä voidaan hyödyntää esiopetuksen aikana koottuja kunkin lapsen etenemistä kuvaavia dokumentteja sekä lapselle mahdollisesti laadittua oppimissuunnitelmaa tai HOJKSia. Opetuksen järjestäjä vastaa toimivien siirtymävaiheen käytäntöjen luomisesta. Tietojen siirrossa noudatetaan voimassa olevia säännöksiä. (EOPS luku 4.2, s. 29)

6. Opetuksen yhteiset tavoitteet ja oppimiskokonaisuudet

Esiopetus on luonteeltaan eheytettyä opetusta, joka muodostuu eri laajuisista ja eri tavoin toteutetuista oppimiskokonaisuuksista. Oppimiskokonaisuuksien toteuttamisen lähtökohtina ovat lasten kiinnostuksen kohteet sekä tässä luvussa kuvatut opetukselle asetettavat yhteiset tavoitteet. Yhteiset tavoitteet perustuvat eri tiedon- ja taidonaloista nouseviin, esiopetuksen kannalta oleellisiin opetuksen tavoitteisiin sekä laaja-alaiselle osaamiselle asetettuihin tavoitteisiin. Yhteiset tavoitteet ovat opettajan työtä ohjaavia tavoitteita.

Oppimiskokonaisuuksina toteutetun opetuksen tavoitteena on tukea lasten kokonaisvaltaista kasvua ja hyvinvointia sekä tarjota monipuolinen perusta heidän osaamisensa edistymiselle. Leikki ja muut lapsille ominaiset tavat oppia ja työskennellä ovat opetuksen ja toiminnan lähtökohtana. Oppimiskokonaisuuksien kesto ja toteutustapa vaihtelevat valitun aihepiirin, tilanteen ja lasten oppimisen etenemisen mukaan. Lapset osallistuvat oppimiskokonaisuuksien suunnitteluun ja toteutumisen arviointiin opettajan ohjauksessa. On tärkeää, että jokaisella lapsella on mahdollisuus oppia ja työskennellä omaan tahtiinsa sekä kehittää taitojaan vuorovaikutuksessa toisten lasten, opettajan ja muun henkilöstön kanssa monipuolisissa oppimisympäristöissä.

Oppimiskokonaisuuksien tehtävä on tarjota lapsille uusia ja innostavia oppimiskokemuksia sekä mahdollisuuksia työskennellä kullekin lapselle sopivia oppimisen haasteita sisältävien tehtävien parissa. Opetuksessa otetaan huomioon lasten erilaiset tuen tarpeet ja annetaan lapsille riittävästi tukea heti tuen tarpeen ilmetessä. (EOPS luku 4.3, s. 30–38)

7. Opetuksen yhteiset tavoitteet ja oppimiskokonaisuudet meidän esikoulussamme:

Lapsiryhmien vuosittaiset projektit käynnistyvät leikkien tai yhteisten kokemusten pohjalta. Toimintakauden alussa keskitymme ryhmää yhdistävän leikin edellytysten luomiseen. Järjestämme arjessa paljon tilaa leikille ja tuemme lasten sosiaalisten suhteiden muodostumista. Kasvattajina olemme aktiivisesti mukana leikeissä havainnoiden niitä ja pyrkien löytämään ryhmän yhteiset kiinnostuksen kohteet. Myös lapsiryhmän toiminnalle asetetut tavoitteet selkiytyvät. Yhteisen innostuksen herätessä tartumme otolliseen aiheeseen heti ja lähdemme jäsentämään ja laajentamaan sitä yhdessä lasten kanssa.

Projektia suunnitellaan eskarikokouksissa. Näissä käytyjen yhteisten keskustelujen pohjalta muotoutuu projektin käsitekartta. Kasvattajien tehtävänä on mahdollistaa lasten mukanaolo suunnitteluprosessissa ja pitää huolta, että kaikkien näkemykset tulevat kuulluiksi.

Tärkeä osa projektia on juonellisen kehyskertomuksen löytyminen. Toisinaan projektin aihe ja kehyskertomus voi nousta suoraan lapsia puhuttelevasta tarinasta. Emme kuitenkaan lähde toistamaan tarinaa sellaisenaan, vaan pikemminkin poimimme sieltä lapsia askarruttavat teemat. Toisinaan projektin kehyskertomus muotoutuu lasten juonellisesta leikistä, joka kirjataan tarinaksi. Kehyskertomuksella on projektin etenemisen kannalta suuri merkitys. Se luo puitteet ja raamit yhteiselle toiminnalle. Se myös sitoo kaiken toiminnan lasten kannalta mielekkääksi kokonaisuudeksi. Parhaimmillaan projektimme etenee koko ryhmää yhdistävänä pedagogisena leikkinä.

Kasvattajina tehtävämme on tukea projektin kulkua toimimalla mm. ohjaajan ja mahdollistajan rooleissa sekä kokonaisuuden ylläpitäjinä. Kasvattajina vastaamme paitsi siitä, että lasten yksilölliset oppimistavoitteet tulevat huomioiduiksi, myös siitä, että esiopetuksen tavoitteet ja oppimiskokonaisuudet näkyvät projektin luomassa toiminnassa. Eri ilmiöitä lähestytään siis projektin kokonaisuudesta käsin, jolloin niillä on kosketuspintaa lasten sen hetkiseen kokemusmaailmaan. Esiopetuksen oppimiskokonaisuudet ovat kasvattajan työvälineitä, joilla rikastetaan lasten toimintaa. Ne toteutuvat arjessa lasten liikkumisen, leikkimisen, tutkimisen, taiteellisen kokemisen ja ilmaisemisen sekä arjen toimintojen kautta.

Etukäteen on mahdotonta tarkalleen kirjata, miten nämä alla mainitut osa-alueet tulevat esiopetusvuoden aikana toteutumaan, sillä vasta projektin alkamisen jälkeen kasvattajat voivat kirjata ylös, miten nämä toteutuivat. Kasvattajien tehtävänä on seurata, että kaikki tavoitteet tulevat toteutumaan. Projektin kulku dokumentoidaan, ja siihen kirjataan mikä tavoite kussakin kohdassa toteutui.

Joitakin esimerkkejä, jotka tässä vaiheessa ovat tiedossa:

a) Ilmaisun monet muodot:

- päivittäin musiikkia (laulut, rytmit, tanssi)
- pitkäkestoinen käsityö projektiin liittyen
- monipuolista kuvataidetoimintaa
- runsaasti kielellä leikittelyä: loruja, runoja, suujumppaa
- draamatyöskentelyä

b) Kielen rikas maailma:

- päivittäiset eskarikokoukset (kuunteleminen, puheenvuoron pyytäminen, vuorovaikutustilanteiden harjoittelu)
- puheen näkyväksi kirjoittaminen ja äännelukeminen
- monipuolista lasten kirjallisuutta
- sanoilla leikittely
- sadutus
- leikkilukeminen/kirjoittaminen

päivittäinen satutuokio lepohetken yhteydessä

hienomotoriikkaharjoituksia

(kynä/pujottelu/maalaaminen/muovailu/näppäimistö/käsityöt)

eri kieliin tutustuminen, ryhmän lasten erilaiset kieli/kulttuuritaustat

kirjaimet (äänteet), tavut, kokosanat

esikoulutehtäviä

c) Minä ja meidän yhteisömme:

esikoulun sijainti Nikkilän entisellä sairaala-alueella

Sipoon kaksikielisyys

mediakasvatus (lehdet, pelit, iPad)

lasten oikeudet, esikouluryhmän omat säännöt

ystävyyden, toisen kunnioittaminen, ilot/surut, oikea/väärä: eskarikokouksissa kaikkien kuunteleminen, mietityttäviin asioihin tarttuminen ja keskustelu; roolileikit, draama

tunnetaidot: tunteiden tunnistaminen ja niistä puhuminen

oman ryhmän muista kulttuureista tulevien lasten kulttuurien huomioiminen

d) Tutkin ja toimin ympäristössäni:

runsaasti arkipäivän matematiikkaa omaa toimintaympäristöä hyödyntäen

toiminnallisia matematiikan harjoituksia: leikit, pelit, musiikki, liikunta

lukumäärä, käsitteet, lukujono

numerot

rakentelut (erilaiset palikat, magneetit, luonnon materiaalit, patjat, kankaat)

metsäretket: havainnointi, tutkiminen, luonnon kunnioittaminen ja suojeleminen

omat teknologiset laitteet (projektiin liittyen askartelu, kädentyöt)

kierrätys ja lajittelu

e) Kasvan ja kehityn:

monipuolinen liikunta eri ympäristöissä

oman kehon hallinta

rauhottumisen taito, mielen hyvinvointi (mm. satuhieronta, satujooga)

terveellinen ravinto ja hyvät ruokatavat

hygieniataidot

kohtuullinen kuluttaminen

mediakasvatus: oppimista edistävät sovellukset, sopivat ikäraajat

oikeus turvalliseen lapsuuteen (aikuinen tukena)

kiusaamiseen puuttuminen

8. Esikoulun työajat lukuvuonna 2022–2023

Tuntikehys ja Sipoo-tunnit

Esiopetus: ? tuntia/lukuvuosi

Perusopetus:

Koulunkäynninohjaajien ja kouluohjaajan tunnit:

Lukuvuoden työ- ja loma-ajat

Lukuvuoden koulupäivät yhteensä

Syyslukukausi: 10.8.2022– 21.12.2022

Kevätlukukausi: 9.1.2023 – 3.6.2023

Syysloma: 19.-21.10.2022

Joululoma: 22.12.2022– 8.1.2023

Hiihtoloma: 20.– 26.2.2023

Vapaapäivät: kiiristorstai 6.4.2023 ja helatorstain jälk. pe 19.5.2023

Esikoulukohtaiset poikkeamat kunnan päättämistä työajoista:

Päivittäiset työajat

klo 8.30 – 12.30

Esikoulun ulkopuolella annettava opetus/ulkopuoliset oppimisympäristöt/ sekä poikkeava esikoulutyön järjestäminen

Retket

- viikoittaiset metsäretket lähimetsiin
- tutustuminen Sipoon kirkkoihin (SRK)
- tutumiskäynnit kirjastoon
- yhteistyö Porvoon taidekoulun kanssa Artborgissa
- käynnit Pesula Gallerian näyttelyissä

- luistelut jäähallissa/koulun kentällä
- hiihto koulun laduilla ja pururadan laduilla
- liikunta urheilukentällä
- yhteiset musiikkituokiot ja muut tapahtumat koko päiväkodin kanssa
- mahdolliset muut retket (esim. projektiin liittyen)

Tutustumiskäynnit tulevaan kouluun (Jokipuiston koulu)

- osallistuminen koulun juhlien kenraaliharjoituksiin (joulu/kevät)
- osallistuminen koulun järjestämiin ulkoilu/liikuntapäiviin
- kevätkaudella vierailu koulussa 3-4 kertaa, osallistuminen kouluruokailuun 2 kertaa
- yhteistyö Jokipuiston esiopetuksen kanssa

Erityiset opetustilanteet, esi- ja alkuopetuksen yhteistyö, oppimista ja hyvinvointia edistävä esikoulutyön järjestäminen, muu esikoulupäivän järjestäminen

LIITE: Kiusaamisen ehkäisemisen suunnitelmamme

9. Lapsen kasvun ja oppimisen tuki/Oppilashuolto

Oppilashuollon tavoitteet ja toimintatavat Sipoon kunnassa

Lehmuslinnan esikoulun oppilashuoltosuunnitelma

yhteistyössä Jokipuiston koulun kanssa

10. Lehmuslinnan esikoulun henkilökunta ja lapsimäärä lukuvuonna 2022- 2023

Jaana Sampo, päiväkodin johtaja

Tiina Vasenius-Simola, Varhaiskasvatuksen opettaja

Jenny Tolmunen, lastenhoitaja, sekä toinen lastenhoitaja

Lapsia :13 (lisäksi ryhmässä 9 kolme- nelivuotiaista)

Sisällys

LEHMUSLINNAN ESIKOULU	1
1. KASVATUKSEN JA OPETUKSEN ARVOT JA OPPIMISKÄSITYS	1
"LASTEN JA NUORTEN HYVINVOINNIN TURVAAMISELLA SIPOOSTA SUOMEN HALUTUIN"	3
LEHMUSLINNAN ESIKOULUN VISIO/OMAT ARVOPAINOTUKSET	3
2. TOIMINTAKULTTUURI	5
TOIMINTAKULTTUURI JA SEN KEHITTÄMINEN LEHMUSLINNAN ESIKOULUSSA.....	5
3. OPPIMISYMPÄRISTÖT JA TYÖTAVAT.....	7
OPPIMISYMPÄRISTÖT JA TYÖTAVAT SEKÄ NIIDEN KEHITTÄMINEN LEHMUSLINNAN ESIKOULUSSA....	9
4. LAAJA-ALAINEN OSAAMINEN JA OPETUKSEN EHEYTTÄMINEN.....	11
LAAJA-ALAISET OPPIMISKOKONAISUUDET JA NIIDEN SUUNNITTELUN PERIAATTEET LEHMUSLINNAN ESIKOULUSSA	11
LAAJA-ALAISET OPPIMISKOKONAISUUDET MEIDÄN ESIKOULUSSAMME:	11
YHTEISTYÖ ESIOPETUKSEN AIKANA JA SIIRTYMÄVAIHEISSA SEKÄ YHTEISTYÖKUMPPANIT:	14
B) HUOLTAJIEN KANSSA TEHTÄVÄ YHTEISTYÖ:	15
C) YHTEISTYÖ SIIRTYMÄVAIHEISSA:	15
D) YHTEISTYÖKUMPPANIT:	15
PROJEKTIT JA HANKKEET LEHMUSLINNAN ESIKOULUSSA	16
5. ARVIOINTI OPETUKSEN JA OPPIMISEN TUKENA	16
6. OPETUKSEN YHTEISET TAVOITTEET JA OPPIMISKOKONAISUUDET	18
7. OPETUKSEN YHTEISET TAVOITTEET JA OPPIMISKOKONAISUUDET MEIDÄN ESIKOULUSSAMME:.....	18
8. ESIKOULUN TYÖAJAT LUKUVUONNA 2019–2020	22
TUNTIKEHYS JA SIPOO–TUNNIT	22
LUKUVUODEN TYÖ- JA LOMA-AJAT	22
PÄIVITTÄISET TYÖAJAT.....	22
ESIKOULUN ULKOPUOLELLA ANNETTAVA OPETUS/ULKOPUOLISET OPPIMISYMPÄRISTÖT/ SEKÄ POIKKEAVA ESIKOULUTYÖN JÄRJESTÄMINEN.....	22
ERITYISET OPETUSTILANTEET, ESI- JA ALKUOPETUKSEN YHTEISTYÖ, OPPIMISTA JA HYVINVOINTIA EDISTÄVÄ ESIKOULUTYÖN JÄRJESTÄMINEN, MUU ESIKOULUPÄIVÄN JÄRJESTÄMINEN.....	23
9. LAPSEN KASVUN JA OPPIMISEN TUKI/OPPILASHUOLTO	23
OPPILASHUOLLON TAVOITTEET JA TOIMINTATAVAT SIPOON KUNNASSA.....	23
LEHMUSLINNAN ESIKOULUN OPPILASHUOLTOSUUNNITELMA.....	23
10. LEHMUSLINNAN ESIKOULUN HENKILÖKUNTA JA LAPSIMÄÄRÄ LUKUVUONNA 2019- 2020.....	23

LIITE:

KIUSAAMISEN EHKÄISYN JA PUUTTUMISEN SUUNNITELMA

Pihapiirin Lapset ry. Lehmuslinnan päiväkoti

MITÄ KIUSAAMINEN ON?

Pihapiirin Lapset ry:n toiminta-ajatuksena on turvata lapsen hyvinvointi. Yksi lapsen hyvinvoinnin tekijä on, ettei hän joudu kielteisten tekojen kohteeksi. Kiusaaminen on loukkaavaa käytöstä. Sen ei välttämättä tarvitse olla toistuvaa vaan ratkaisevaa on lapsen reagointi tai oma kokemus siihen. Loukkaava käytös voi olla sekä henkistä että fyysistä.

Kiusaamiseen tulee kaikkien suhtautua vakavasti. Tavoitteena on, ettei päiväkodissa esiinny kiusaamista.

Esimerkkejä henkisestä kiusaamisesta:

- lällättely
- kiristäminen
- uhkailu
- ilveily
- rumasti puhuminen ja vastaaminen
- puhumattomuus
- määrääminen / pomottaminen
- käytetään toisen heikkoutta hyväksi
- ulkopuoliseksi jättäminen

Esimerkkejä fyysisestä kiusaamisesta:

- toisen satuttaminen esim. töniminen, nipistäminen, lyöminen
- leikkien rikkominen / häiritseminen
- ahdistelu
- intiimialueiden kopelointi

KUINKA ENNALTAEHKÄISEMME KIUSAAMISTA?

Lapset:

- asioista keskustellaan päivittäin lastenkokouksissa
- sopimukset ja säännöt luodaan yhdessä
- kiusaamisesta ja lasten oikeuksista puhutaan yhdessä lasten kanssa niin että lapsi ymmärtää esim. oman oikeuden koskemattomuuteen
- ristiriitatilanteet selvitetään huolella
- kaikki pääsevät leikkiin mukaan, ollaan kaikkien kavereita
- synttärikutsuja ei jaeta päiväkodissa
- hyvät käytöstavat
- pienryhmätoiminta; toimintaympäristö rauhallisempi, ryhmän havainnointi helpottuu

Kasvattajat:

- aikuisen läsnäolo ja leikeissä mukana oleminen
- luottamuksellisen ilmapiirin luominen ryhmään niin että lapsi uskaltaa kertoa kiusaamisesta
- ryhmän tuntemus

- riskiryhmään kuuluvien lasten seuranta
- jo tapahtuneen kiusaamistilanteen jälkiseuranta, kiusaamistilanteiden dokumentointi
- lasten tasavertainen kohtelu
- kiusaamisen ehkäisyn ja puuttumisen suunnitelman päivitys
- kasvatuskumppanuus

Vanhemmat:

- tiedotetaan ja keskustellaan päiväkodin toimintamallista
- avoin ja luottamuksellinen yhteistyö
- vasu- keskustelut
- tarvittaessa vanhempainilta kiusaamisesta

KUINKA PUUTUMME JA KÄSITTELEMME KIUUSAAMISTILANTEITA?

Kiusaamistilanteeseen puututaan heti (paikalla oleva aikuinen). Tilanne rauhoitetaan ja selvitetään kaikkien osapuolten kesken. Tärkeää on myös jokaisen lapsen tasapuolinen kuuntelu.

- mitä tapahtui?
- mitä olisi voinut tehdä toisin?
- anteeksipyyntö
- seuraamus tarvittaessa
- vertaisryhmän tuki: asia otetaan esille myös lastenkokouksessa, jossa tarvittaessa tehdään asiaa koskeva sopimus
- tiedottaminen perheille harkinnan ja tarpeen mukaan

MITEN ARVIOIMME KIUUSAAMISEN EHKÄISYN JA PUUTTUMISEN SUUNNITELMAA?

- Pihapiirin Lapset Ry:n kiusaamisen ehkäisyn ja puuttumisen suunnitelma arvioidaan ja päivitetään elo / syyskuussa (koko henkilökunta)
- Ryhmäkohtainen suunnitelma tehdään syys / lokakuussa.
- Ryhmäkohtaista suunnitelmaa arvioidaan tarvittaessa (esim. muutokset lapsiryhmässä) tai viimeistään toimintavuoden lopussa keväällä.

SUUNNITELMAN PEREHDYTTÄMINEN JA SIITÄ TIEDOTTAMINEN

- Uusi työntekijä perehdytetään suunnitelmaan hänen aloittaessa työt
- Suunnitelmasta tiedotetaan vanhempainillassa
- Suunnitelma säilytetään perehdytyskansiossa ja päiväkodin varhaiskasvatussuunnitelmassa

RYHMÄKOHTAINEN SUUNNITELMA

Päiväys:

RYHMÄN NIMI:

RYHMÄN RAKENNE:

RYHMÄN TILANNE:

MITEN RYHMÄSSÄMME ENNALTAEHKÄISTÄÄN KIUUSAAMISTA?

MITEN KIUUSAAMISTILANTEISIIN PUUTUTAAN RYHMÄSSÄMME?